

MEDZINÁRODNÝ BESTSELLER

KEN
FOLLETT

NIKDY

NA VOJNU STAČÍ JEDEN
NESPRÁVNÝ KROK...

TATRAN

KEN
FOLLETT

NIKDY

TATRAN

Z anglického originálu Ken Follett: NEVER,
ktorý vyšiel vo vydavateľstve VIKING, an imprint of Penguin Random House,
Londýn 2021,

preložila Barbora Vinczeová.

Vyšlo vo Vydavateľstve TATRAN, Bratislava 2022 ako 5330. publikácia.

Vydanie I.

Prebal a väzbu podľa pôvodného návrhu spracoval Peter Zentko.

Zodpovedná redaktorka Katarína Vilhanová

Jazykové redaktorky Marta Bábiková, Ivana Fábryová

Technická redaktorka Eva Zdražilová

Sadzba RS servis, Bratislava

Vytlačil FINIDR, s.r.o., Český Těšín.

www.slovtatran.sk

:: knihy pre **hodnotnejší** život

All rights reserved.

Copyright © 2021 by Ken Follett

Translation © Barbora Vinczeová 2022

Slovak edition © Vydavateľstvo TATRAN 2022

ISBN 978-80-222-1254-0

Ked' som hľadal informácie na napísanie Pádu titanov, zistil som, že prvú svetovú vojnu nechcel nikto. Šokovalo ma to. Netúžil po nej žiadny z európskych vodcov ani na jednej zo strán budúceho konfliktu. Králi a predsedovia vlád však postupne rozhodovali. Išlo o logické, mierne rozhodnutia, ktoré nás pomaly priviedli k najhoršiemu konfliktu v dejinách sveta. Dospel som k záveru, že išlo o tragickú nehodu.

Potom som sa zamyslel: Mohla by sa zopakovať?

Dva tigre sa o horu nepodelia.

čínske príslovie

**KRAJINA
MANČKINOV**

PROLÓG

James Madison bol dlhé roky držiteľom rekordu najnižšieho prezidenta v histórii Spojených štátov. Meral len stošesťdesiat centimetrov. Jeho rekord prekonala prezidentka Greenová. Pauline Greenová mala stopäťdesiat centimetrov. Rada poukazovala na fakt, že Madison zvíťazil vo voľbách nad DeWittom Clintonom, ktorý meral takmer dva metre.

Už dvakrát odložila návštevu krajiny Mančkinov. Jej úrad ju plánoval každý rok, no zakaždým sa vyskytlo niečo dôležitejšie. Teraz – tretí raz – podvedome cítila, že musí ísť. Bolo pekné septembrové ráno a svoju funkciu vykonávala už tretí rok.

Cvičenie sa nazývalo nácvik núdzového stavu. Vyššie postavených členov vlády pri ňom oboznámili, ako sa zachovať v prípade núdze. Prezidentka predstierala, že Spojené štáty čelia útoku, a vypochoďovala z Oválnej pracovne na južnú stranu trávnik pri Bielom dome.

Za ňou sa ponáhľala hŕstka dôležitých ľudí, ktorí ju opúšťali iba zriedka: tajomník pre národnú bezpečnosť, dvaja bodyguardi z tajnej služby a mladý armádny kapitán s koženým kufríkom prezývaným jadrový kufrík, pretože obsahoval všetko na spustenie jadrovej vojny.

Prezidentská helikoptéra patrila k vzdušnej flotile a ktorákoľvek, do ktorej nastúpila prezidentka, sa nazývala Marine č. 1. Námorník v modrej uniforme pri príchode prezidentky a jej svižnom nástupe tradične stál v pozore.

Pauline letela helikoptérou prvýkrát asi pred dvadsiatimi piatimi rokmi. Bola to nepríjemná skúsenosť. Spomínala si na tvrdé, železné sedadlá, stiesnený priestor a hluk, ktorý bránil každému pokusu o rozhovor. Toto však bolo iné. Vnútro pripomínalo interiér súkromného lietadla – pohodlné bledé kožené sedadlá, klimatizácia a malá kúpeľňa.

Vedľa nej sa posadil tajomník pre národnú bezpečnosť Gus Blake. Generál vo výslužbe bol veľký Afroameričan s tmavou pleťou a krátkymi šedivými vlasmi. Vyžarovalo z neho bezpečie a sila. Mal päťdesiatpäť rokov – o päť viac ako Pauline. Bol kľúčovým členom jej volebného tímu a teraz jej najbližším kolegom.

„Ďakujem, že si sa na to dala,“ povedal pri vzlete. „Viem, že si nechcela.“

Mal pravdu. Neznášala vyrušenia a chcela to mať za sebou. „Je to jedna z vecí, ktorej sa nedá vyhnúť,“ odvetila.

Let bol krátky. Pri pristátí si v zrkadielku skontrolovala tvár. Blond vlny zastrihnuté do mikáda sa nerozstrapatili, mejkap ostal prirodzený. Mala pekné orieškovohnedé oči, v ktorých sa neraz odrážal súcit. Cítila ho často, no napriek tomu dokázala stisnúť pery do priamky, vďaka čomu získala neoblomný výraz. Zrkadielko s cvaknutím zatvorila.

Pristáli pri komplexe skladov na predmestí Marylandu. Oficiálne sa nazýval Sklad č. 2 amerického štátneho archívu pre nadbytočné materiály. Hŕstka ľudí však poznala skutočný účel skladov a nazývala ich krajina Mančkinov podľa miesta, kam sa Dorotka ukryla pred tornádom v Čarodejníkovi z krajiny Oz.

Krajina Mančkinov bola tajomstvom. Každý poznal komplex Raven Rock v Colorade, podzemný jadrový bunker postavený ako úkryt pre vojnových veliteľov počas jadrovej vojny. Išlo o skutočné miesto, ktoré sa raz stane dôležitým. Prezidentka tam však nepôjde. Mnohí rovnako vedeli, že pod východným krídlom Bieleho domu sa nachádza Prezidentské núdzové operačné stredisko používané pri krízach, ako bola tá 11. septembra. Nebolo však určené na dlhodobý pobyt v prípade apokalypsy.

V krajine Mančkinov by sto ľudí prežilo rok.

Prezidentku Greenovú privítal generál Whitfield. Ťahalo mu na šesťdesiat, mal okrúhlu, tučnú tvár, mierne spôsoby a výrazný nedostatok armádnej agresie. Pauline si bola celkom istá, že hoci to patrilo k úlohám vojakov, zabíjanie nepriateľov ho vonkoncom nezaujímalo. Skončil tu práve pre nedostatok bojovnosti.

Bol to skutočný sklad s tabuľami, ktoré smerovali dodávky k nakladacím rampám. Whitfield previedol skupinku malým bočným vchodom. Atmosféra sa zmenila.

Ocitli sa pred obrovskými dvojkrídlými dverami, ktoré sa skôr hodili do väznice s najvyšším stupňom stráženia.

V miestnosti za nimi vládla ťaživá dusnota. Tlačil sa na nich nízky

strop a steny sa zdali príliš blízko, akoby boli hrubé niekoľko desiatok centimetrov. Vzduch bol odstáty.

„Táto miestnosť odolná proti výbuchu slúži hlavne na ochranu výťahov,“ vysvetlil Whitfield.

Keď vstúpili do výťahu, Pauline rýchlo opustil pocit, že je na takmer zbytočnom cvičení. Cítila zlovestnú predzvesť.

„Pani prezidentka, s vašim dovolením zídeme úplne dolu a postupne prejdeme späť nahor,“ oznámil Whitfield.

„Môže byť, generál, ďakujem.“

Výťah klesal. „Pani prezidentka, táto budova vám poskytne stopercentnú ochranu v prípade, ak Spojené štáty budú čeliť pandémie či moru, prírodnej katastrofe ako veľký meteorit, povstaniam či občianskej vojne, úspešnej vojenskej invázii, kyberútoku či jadrovej vojne,“ pochválil sa generál.

Ak mal tento zoznam Pauline upokojiť, nestalo sa tak. Pripomenul jej, že civilizácia raz môže zaniknúť a ona sa bude musieť skrývať v tejto diere, aby sa pokúsila zachrániť zvyšky ľudstva.

Pomyslela si, že by radšej umrela na zemskom povrchu.

Výťah rýchlo klesal a zdalo sa, že spomalí až neskôr. „Ak by sa výťah pokazil, sú tu aj schody,“ ozval sa Whitfield, keď sa výťah konečne zastavil.

Mal to byť vtíp a mladí členovia skupiny sa zasmiali, keď si pomysleli na množstvo schodov. Pauline si však pamätala, ako dlho trvalo ľuďom v horiacich Dvojičkách vybehnúť z budov po schodoch, a nepridala sa k nim. Všimla si, že aj Gus zostal vážny.

Steny mali nevtieravú zelenú, upokojujúcu krémovobielu a príjemnú bledoružovú farbu. I tak však išlo o podzemný bunker. Stále mala stiesnený pocit, a to aj keď jej ukázali prezidentské krídlo, haly s posteľami, nemocnicu, posilňovňu, kaviareň a supermarket.

Situačná miestnosť bola replikou tej v podzemí Bieleho domu vrátane dlhého stola uprostred a stoličiek za ním. Na stenách viseli veľké obrazovky. „Všetky vizuálne dáta, ktoré máte v Bielom dome, vieme rovnako rýchlo premietnuť aj tu,“ oznámil Whitfield. „Môžeme sa pozrieť na akékoľvek mesto na svete – stačí sa nabúrať do dopravných a bezpečnostných kamier. Vojenský radar funguje v reálnom čase. Satelitné zábery prídu na Zem za pár hodín, ale to viete, no máme ich v rovnakom čase ako Pentagon. Chytáme akúkoľvek televíznu stanicu – môže sa to hodiť, keď CNN alebo Al-Jazeera získajú informácie skôr ako bezpečnostné služby. Budeme tu mať tím lingvistov, ktorí nám okamžite otiľtulkujú správy v cudzích jazykoch.“

Na prízemí sa nachádzala elektráreň s nádržou na palivo veľkou ako jazero, chladiaci a vyhrievací systém a dvadsať miliónov litrov vody z podzemného prameňa. Pauline nemala klaustrofóbiu, no dusila ju predstava, že tu bude trčať, kým sa celý svet rozpadne. Zrazu vnímala každý svoj nádych.

Whitfield sa ozval, akoby jej čítal myšlienky. „Vzduch získavame zvonku. Prechádza niekoľkými filtrami. Tie sú odolné proti výbuchu a zachytia akékoľvek kontaminujúce látky vo vzduchu – či už chemické, biologické, alebo rádioaktívne.“

Fajn, pomyslela si Pauline, ale čo milióny ľudí bez ochrany?

„Pani prezidentka, vaša kancelária oznámila, že pred odchodom si neželáte obed. Aj tak sme si dovolili niečo pripraviť, ak by ste zmenili názor,“ vyhlásil Whitfield na konci prehliadky.

Toto sa stávalo vždy. Každému sa páčila hodinka – dve neformálneho rozhovoru s prezidentkou. Súcitila s Whitfieldom, ktorý trčal pod zemou na dôležitej, no neviditeľnej pozícii. Ako vždy však tento pocit potlačila a držala sa rozvrhu.

Pauline iba zriedka strácala čas obedmi s ľuďmi, ktorí neboli jej rodina. Mávala stretnutia, kde si vymieňala informácie a kde robila rozhodnutia. Potom sa presunula na ďalšie schôdzky. Znížila počet formálnych banketov s prítomnosťou hlavy štátu. „Vedieť slobodný svet,“ hovorievala. „Načo by som sa tri hodiny rozprávala s belgickým kráľom?“

Teraz odmietla tiež. „Je to od vás veľmi milé, generál, no musím sa vrátiť do Bieleho domu.“

V helikoptére si zapla bezpečnostný pás a z vrečka vytiahla plastový obal veľký ako menšia peňaženka či puzdro na doklady. Volal sa sušienka. Dal sa otvoriť iba rozlomením plastu. Ukrýval kartičku s číslami a písmenami – kódy na schválenie jadrového útoku. Prezident musí mať sušienku cez deň vždy pri sebe a v noci ju musí mať vedľa postele.

Gus zbadal, čo robí. „Vďaka Bohu, že je po studenej vojne,“ ozval sa.

„To strašidelné miesto mi pripomenulo, že nám stále hrozí konflikt,“ odvetila.

„Musíme zabezpečiť, aby ju nikdy nebolo treba použiť.“

Tá zodpovednosť ležala na Paulinových pleciach – viac než na pleciach kohokoľvek iného na svete. Niekedy ju ťažila. Dnes mimoriadne.

„Ak sa niekedy vrátim do krajiny Mančkinov, bude to následkom môjho zlyhania,“ odvetila.

DEFCON 5

NAJNIŽŠÍ STUPEŇ VAROVANIA

PRVÁ KAPITOLA

Ak by ste sa na to auto pozreli z lietadla, vyzeralo by ako pomalý chrobák na nekonečnej pláži so slnkom odrážajúcim sa od čiernych zložených krídel. V skutočnosti išlo rýchlosťou päťdesiat kilometrov za hodinu, čo bola najvyššia bezpečná rýchlosť na ceste plnej nečakaných dier a výmoľov. Nikto netúžil po defekte uprostred Sahary.

Cesta viedla severne z hlavného mesta Čadu, N'Djameny, cez púšť k Čadskému jazeru, najväčšej saharskej oáze. Rovná krajina plná piesku a štrku hostila zopár zožltnutých, vysušených kríkov a náhodne rozhádzaných kameňov. Všetko malo rovnaký hnedastý odtieň, monotónny ako mesačný povrch.

Púšť až neprijemne pripomína vesmír, pomyslela si Tamara Levitová. Auto v nej vyzeralo ako raketa. Ak by sa jej poškodil skafander, zomrela by. To prirovnanie sa jej páčilo a usmiala sa. Pre istotu sa obzrela na zadné sedadlá, kde ležali dva zabezpečujúco veľké demožóny s vodou. Bolo jej dosť na to, aby prežili v prípade núdze, kým príde pomoc.

Auto vyrobili Američania. Navrhli ho tak, aby zvládlo nebezpečný terén. Malo vysoký podvozok a krátky prevod. Napriek tmavým sklám a Tamariným slnečným okuliarom sa od cesty odrážalo svetlo a boleli ju z neho oči.

Všetci štyria pasažieri mali slnečné okuliare. Šofér Ali sa narodil v Čade a vyrastal tu. V meste nosieval modré džínsy a tričko, no dnes mal odev po zem, ktorý sa nazýval galabija. Hlavu si obmotal voľnou bavlnenou šatkou, tradičnou ochranou pred nemilosrdným slnkom.

Vedľa Aliho sedel americký vojak, desiatnik Peter Ackerman. Zbraň na jeho kolenách bola ľahká štandardná karabína s krátkou hlavňou typická pre americkú armádu. Mal asi dvadsať rokov a patrila medzi tých mladých mužov, z ktorých priam sršala veselá priateľskosť. V očiach tak-

mer tridsaťročnej Tamary bol na držanie smrtiacej zbrane primladý. Nechýbala mu však sebadôvera – raz dokonca nabral odvahu pozvať ju na rande. „Mám ťa rada, Pete, ale si pre mňa primladý,“ odvetila.

Na zadnom sedadle vedľa Tamary sedel Tabdar „Tab“ Sadoul, atašé pre misiu Európskej únie v N'Djamene. Tab mal lesklé hnedé vlasy, ktoré si nechal štýlovo narásť, inak však vyzeral ako riaditeľ firmy na dovolenke. Mal na sebe béžové plátenné nohavice a bledomodrú košelu s vyhrnutými rukávmi, spod ktorých mu vykúkali hnedé zápästia.

Tamara patrila k americkému veľvyslanectvu v N'Djamene a mala bežné pracovné oblečenie – šaty po zem s dlhými rukávmi. Tmavé vlasy si ukryla pod šatkou. Bol to praktický odev, ktorý nikoho neurazil. Vďaka hnedým očiам a olivovej pleti ani nevyzerala ako cudzinka. V krajine s vysokým výskytom kriminality ako Čad bolo lepšie nepriťahovať na seba pozornosť – hlavne, keď ste žena.

Sledovala tachometer. Cestovali už niekoľko hodín, no blížili sa k cieľu. Tamara bola z nadchádzajúceho stretnutia nervózna. Veľa od neho záviselo vrátane jej kariéry.

„Oficiálna verzia je, že sme na misii a pátrame po informáciách,“ povedala. „Vieš niečo o jazere?“

„Viem toho dosť,“ odvetil. „Rieka Šari pramení uprostred Afriky, tečie takmer tritisíc kilometrov a tu sa končí. Čadské jazero živí niekoľko miliónov ľudí v štyroch krajinách: Niger, Nigéria, Kamerun a Čad. Ide hlavne o malých farmárov, poľnohospodárov a rybárov. Najradšej majú níliskeho ostrieža, ktorý dorastá takmer do dvoch metrov a môže vážiť do dvesto kíl.“

Francúzi hovoriaci po anglicky vždy zneli, akoby sa snažili dostať človeka do postele, pomyslela si Tamara. Možno to aj bola pravda. „Teraz asi tých ostriežov neulovia veľa, keď je voda taká plytká,“ skonštatovala.

„Máš pravdu. Jazero mávalo vyše pätnásťtisíc štvorcových kilometrov, no v súčasnosti má iba približne osemsto. Veľa ľudí je na pokraji hladu.“

„Čo si myslíš o čínskom pláne?“

„Dvetisícpäťsto kilometrov dlhý kanál na privedenie vody z Konga? Čadu sa to rozhodne páči a mňa to neprekvapuje. Možno ho aj vybudujú – Čína dokáže zázraky – nebude to však zadarmo ani tak skoro.“

Tamara, jej nadriadení vo Washingtone a Tabovi nadriadení v Paríži vnímali čínske investície v Afrike s rovnakou zmesou veľkého obdivu a hlbokkej nedôvery. Peking míňal miliardy a dával veci do pohybu, no o čo mu išlo?

Tamara kútikom oka zazrela záblesk v dialke ako slnečný lúč na vodnej hladine. „Už sme pri jazere?“ spýtala sa Taba. „Alebo to bola fatamorgána?“

„Určite sme blízko,“ odvetil.

„Hľadaj odbočku doľava,“ povedala Alimu a zopakovala to v arabčine. Tamara i Tab hovorili plynulou arabčinou, keďže bola jedným z dvoch hlavných jazykov v Čade.

„Voilà,“ odpovedal Ali. Dorazili.

Auto spomalilo pri križovatke označenej iba kameňmi.

Zišli z cesty na cestičku zo štrkového piesku. Miestami splývala s okolitou púšťou, no Ali vyzeral, že vie, čo robí. Tamara v dialke videla zelené škrvny rozmazané horúcim vzduchom, pravdepodobne stromy a kriky pri vode.

Pri ceste zbadala starý vrak pikapu Peugeot – hrdzavú karosériu, žiadne kolesá, vybité okná. Čoskoro sa objavili ďalšie známky života – ťava priviazaná o krík, túlavý pes s potkanom v papuli, rozhádzané pivové plechovky, pneumatiky či potrhané igelitky.

Prešli okolo zeleninovej záhradky, kde muž zalieval rady plodín. Potom dorazili do dediny s päťdesiatimi či šesťdesiatimi náhodne postavenými domami bez náznaku snahy o vytvorenie ulíc. Domy boli väčšinou tradičné jednoizbové chyže s kruhovými stenami z blata a vysokými špicatými strechami z palmových listov. Ali šoféroval pomaly, viedol auto pomedzi chatrče a obchádzal bosé deti, rohaté kozy a ohne na varenie.

„Nous sommes arrivés,“ ozval sa, keď zastavil. Dorazili sme.

„Pete, položíš, prosím ťa, zbraň na podlahu?“ oslovila ho Tamara. „Vydávame sa za študentov ekológie.“

„Jasné, slečna Levitová.“ Uložil si zbraň k nohám a ukryl ju pod sedadlom.

„Kedysi to bývala prosperujúca rybárska dedina, ale pozrite, kde je teraz voda – takmer dva kilometre odtiaľto.“

Osada bola srdcervúco chatrná, asi najbiednejšia, akú Tamara kedy videla. Ležala na páse dlhej rovnej pláže, ktorá bola v minulosti pravdepodobne pod vodou. Opustené vodné mlyny poháňajúce vodu na polia teraz stáli ďaleko od jazera a točili sa naprázdno. Stádo vychudnutých oviec spásalo chabú trávu. Strážilo ho dievčatko s konárom v ruke. Tamara v dialke videla lesklé jazero. Rástli pri ňom rafie a púštne kriky. Z vody vyčnievali ostrovčeky. Tamara vedela, že na tých väčších sa ukrý-